

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Geography (Optional) Paper-II
CAR-2: Cartography-II

Day and Date: Saturday, 10/12/2022
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Graph paper showing one geographic feature as a line and another geographic feature as a column is called -----
 1) Line Graph 2) Column Graph 3) Line and Column Graph 4) irago graph

- 2 ----- is used to show the statistics of geographical subdivisions of different time periods
 1) Simple column method 2) Compound column method 3) Cone method 4) Dot method

- 3 The lines joining the same point of temperature in winter are called -----
 1) Isobath line 2) Isocheim line 3) Isobrant line 4) Isotherm line

- 4to indicate the direction of the wind at a location throughout the year.
 1) wind rose 2) star diagram 3) simple star diagram 4) Hachures

- 5 An Octagonal Wind Rose has ----- sides.
 1) 4 2) 6 3) 8 4) 10

- 6 Which of the following is a numerical method of representation of relief ?
 1) Hachures 2) Shading 3) Tinning 4) Contours

- 7 What is the name given to the intermittent lines of greater length and width drawn along the slope of the earth's surface?
 1) Hachures 2) Benchmark 3) Shadow Method 4) Color Method

- 8 Of the following Bench Mark method uses
 1) bM 2) bm 3) BM 4) Bm

- 9 Lines joining points of equal height above sea level are called
- 1) Contour Line 2) Form Line 3) Bench Mark 4) Spot Height
- 10 When contour lines are drawn close to each other on a map, the surface has a slope.
- 1) Gentle 2) Steep 3) Very Gentle 4) None of these
- 11 GIS stands for.....
- 1) Geographical Information System 2) Geographical Information Site 3) Global Information Systems 4) Global Information Site
- 12 GPS stand for-----
- 1) Global Positioning System 2) Geographical Positioning System 3) Geometrical Position System 4) Global Positioning Site
- 13 Geostationary satellites are usually fixed at an altitude of about how many km above the earth?
- 1) 1000 2) 36000 3) 3000 4) 1500
- 14 A system that determines the position of a receiver by receiving radio messages from at least four specific satellites is called as
- 1) Real Time Navigation System 2) Global Positioning System 3) Global Information System 4) Global Processor System
- 15 The technique of collecting and describing information about an entity or object without coming into direct contact with it is called ----
- 1) Photogrammetry 2) Remote Sensing 3) Global Positioning system 4) Geographic Information System

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Multiple Line Graph
- 2 Choropleth Maps.
- 3 Surface Observatories.
- 4 Characteristics of GPS.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 State the merits and demerits and drawing method of the simple line bar graph.
- 2 What does low and high pressure represent on weather map?
- 3 State the characteristics of Geographical Information System .
- 4 Use of GIS in cartography.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain in detail methods of representation of relief.
- 2 Write in detail the use of Remote sensing in cartography.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आलेख कागदावर एक भौगोलिक घटक रेषेच्या तर दुसरा भौगोलिक घटक स्तंभाच्या साहाय्याने दाखवतात त्यास ----
- म्हणतात
1) रेषालेख 2) स्तंभालेख 3) रेषा व स्तंभालेख 4) इरगो आलेख
- 2 वेगवेगळ्या कालखंडातील भौगोलिक उपघटकांचा ची आकडेवारी दाखवण्यासाठी-----चा उपयोग होतो
1) साधा स्तंभालेख 2) संयुक्त स्तंभालेख 3) शंकू पद्धती 4) टिब पद्धती
- 3 हिवाळ्यातील सम तापमान ठिकाणी जोडणाऱ्या रेषांना ----- म्हणतात
1) समुद्रखोली रेषा 2) समहिवाळा तापमान रेषा 3) समथंडरस्ट्रीम रेषा 4) समताप रेषा
- 4 एखाद्या ठिकाणावरील वर्षभरातील वाऱ्याची दिशा दाखवण्यासाठीचा उपयोग करतात.
1) वात पुष्प 2) तारा सदृश्य 3) साधा तारा आकृती 4) हॅचर्स
- 5 अष्टभुजावातपुष्प या आकृतीत----- बाजू असतात.
1) 4 2) 6 3) 8 4) 10
- 6 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची संख्यात्मक पद्धत आहे ?
1) हॅचर्स 2) छाया पद्धत 3) रंग पद्धत 4) समोच्च रेषा
- 7 भूपृष्ठाच्या उताराला अनुसरून काढलेल्या कमी अधिक लांबीच्या व रुंदीच्या तुटक-तुटक लहान रेषांना काय म्हणतात?
1) हॅचर्स 2) बेंचमार्क 3) छाया पद्धत 4) रंग पद्धत
- 8 बेंच मार्क पद्धतीमध्ये खालीलपैकी ----- चा वापर करतात.
1) bM 2) bm 3) BM 4) Bm
- 9 समुद्रसपाटीपासून समान उंचीची ठिकाणांना जोडणाऱ्या रेषांना म्हणतात.
1) समोच्च रेषा 2) आकार रेषा 3) बेंचमार्क 4) स्थळ उच्चांक
- 10 समोच्च रेषा नकाशा वर परस्परांना जवळ जवळ काढलेल्या असतात त्यावेळी भूपृष्ठाला उतार..... असतो.
1) मंद 2) तीव्र 3) अतिमंद 4) यापैकी नाही
- 11 GIS म्हणजे -----
1) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम
2) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन साईट
3) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम
4) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन साईट

- 12 GPS म्हणजे.....
- 1) ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टीम 2) जिऑग्राफिकल पोजिशनिंग सिस्टीम 3) जॉमेट्रीकल पोजिशनिंग सिस्टीम
 - 4) ग्लोबल पोजिशनिंग साईट
- 13 भूस्थिर उपग्रह पृथ्वीपासून साधारणपणे किती किमी उंचीवर स्थिर असतात?
- 1) 1000 2) 36000 3) 3000 4) 1500
- 14 कमीत कमी चार विशिष्ट उपग्रहांद्वारे मिळणाऱ्या रेडिओ संदेशाचे रिसिक्लर द्वारे ग्रहण करून स्थान निश्चित करणाऱ्या प्रणालीला म्हणतात.
- 1) रियल टाइम नेव्हिगेशन प्रणाली 2) जागतिक स्थिती प्रणाली 3) जागतिक माहिती प्रणाली 4) जागतिक प्रोसेसर प्रणाली
- 15 कोणत्याही घटकाचा किंवा वस्तूच्या प्रत्यक्ष संपर्कात न येता त्यासंबंधीची माहिती मिळवणे, संकलित करणे व त्याचे वर्णन करणे या तंत्रास ----- म्हणतात
- 1) फोटोग्रामेट्री 2) दूरसंवेदन 3) जागतिक स्थान निश्चिती 4) भौगोलिक माहिती प्रणाली

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 बहुरेषालेख
- 2 छाया पद्धती नकाशे.
- 3 पृष्ठभाग वेधशाळा.
- 4 जीपीएस ची वैशिष्ट्ये.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 साधा रेषालेख काढण्याची पद्धत गुण व दोष सांगा.
- 2 हवामान नकाशावर निम्न आणि उच्च दाब काय दर्शवते?
- 3 भौगोलिक माहिती प्रणालीची वैशिष्ट्ये सांगा .
- 4 नकाशाशास्त्रामध्ये GIS चा वापर .

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 उठाव दर्शविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 कार्टोग्राफीमध्ये रिमोट सेन्सिंगचा वापर सविस्तर लिहा .

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Geography (Optional) Paper-II
CAR-2: Cartography-II

Day and Date: Saturday, 10/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 आलेख कागदावर एक भौगोलिक घटक रेषेच्या तर दुसरा भौगोलिक घटक स्तंभाच्या साह्याने दाखवतात त्यास ----
- म्हणतात

1) रेषालेख 2) स्तंभालेख 3) रेषा व स्तंभालेख 4) इरगो आलेख

Option 3

2 वेगवेगळ्या कालखंडातील भौगोलिक उपघटकांचा ची आकडेवारी दाखवण्यासाठी-----चा उपयोग होतो

1) साधा स्तंभालेख 2) संयुक्त स्तंभालेख 3) शंकू पद्धती 4) टिब पद्धती

Option 2

3 हिवाळ्यातील सम तापमान ठिकाणी जोडणाऱ्या रेषांना ----- म्हणतात

1) समुद्रखोली रेषा 2) समहिवाळा तापमान रेषा 3) समथंडरस्ट्रोम रेषा 4) समताप रेषा

Option 2

4 एखाद्या ठिकाणावरील वर्षभरातील वाऱ्याची दिशा दाखवण्यासाठीचा उपयोग करतात.

1) वात पुष्प 2) तारा सदृश्य 3) साधा तारा आकृती 4) हॅचर्स

Option 2

5 अष्टभुजावातपुष्प या आकृतीत----- बाजू असतात.

1) 4 2) 6 3) 8 4) 10

Option 3

6 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची संख्यात्मक पद्धत आहे ?

1) हॅचर्स 2) छाया पद्धत 3) रंग पद्धत 4) समोच्च रेषा

Option 4

7 भूपृष्ठाच्या उताराला अनुसरून काढलेल्या कमी अधिक लांबीच्या व रुंदीच्या तुटक-तुटक लहान रेषांना काय म्हणतात?

1) हॅचर्स 2) बेंचमार्क 3) छाया पद्धत 4) रंग पद्धत

Option 1

8 बेंच मार्क पद्धतीमध्ये खालीलपैकी ----- चा वापर करतात.

1) bM 2) bm 3) BM 4) Bm

Option 3

9 समुद्रसपाटीपासून समान उंचीची ठिकाणांना जोडणाऱ्या रेषांना म्हणतात.

1) समोच्च रेषा 2) आकार रेषा 3) बेंचमार्क 4) स्थळ उच्चांक

Option 1

10 समोच्च रेषा नकाशा वर परस्परांना जवळ जवळ काढलेल्या असतात त्यावेळी भूपृष्ठाला उतार..... असतो.

1) मंद 2) तीव्र 3) अतिमंद 4) यापैकी नाही

Option 2

11 GIS म्हणजे -----

1) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम

2) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन साईट

3) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम

4) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन साईट

Option 1

12 GPS म्हणजे.....

- 1)ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टीम 2)जिऑग्राफिकल पोजिशनिंग सिस्टीम 3) जॉमेट्रीकल पोजिशनिंग सिस्टीम
4) ग्लोबल पोजिशनिंग साईट

Option 1

13 भूस्थिर उपग्रह पृथ्वीपासून साधारणपणे किती किमी उंचीवर स्थिर असतात?

- 1) 1000 2) 36000 3) 3000 4)1500

Option 2

14 कमीत कमी चार विशिष्ट उपग्रहांद्वारे मिळणाऱ्या रेडिओ संदेशाचे रिसिव्हर द्वारे ग्रहण करून स्थान निश्चित करणाऱ्या प्रणालीला म्हणतात.

- 1) रियल टाइम नेव्हिगेशन प्रणाली 2) जागतिक स्थिती प्रणाली 3) जागतिक माहिती प्रणाली 4) जागतिक प्रोसेसर प्रणाली

Option 2

15 कोणत्याही घटकाचा किंवा वस्तूच्या प्रत्यक्ष संपर्कात न येता त्यासंबंधीची माहिती मिळवणे, संकलित करणे व त्याचे वर्णन करणे या तंत्रास ----- म्हणतात

- 1) फोटोग्रामेट्री 2) दूरसंवेदन 3)जागतिक स्थान निश्चिती 4) भौगोलिक माहिती प्रणाली

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 बहुरेषालेख

Ans:

2 छाया पद्धती नकाशे.

Ans:

3 पृष्ठभाग वेधशाळा.

Ans:

4 जीपीएस ची वैशिष्ट्ये.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 साधा रेषालेख काढण्याची पद्धत गुण व दोष सांगा.

Ans:

2 हवामान नकाशावर निम्न आणि उच्च दाब काय दर्शवते?

Ans:

3 भौगोलिक माहिती प्रणालीची वैशिष्ट्ये सांगा .

Ans:

4 नकाशाशास्त्रामध्ये GIS चा वापर .

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 उठाव दर्शविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 कार्टोग्राफीमध्ये रिमोट सेन्सिंगचा वापर सविस्तर लिहा .

Ans:
